

طرح درس دوره (Course Plan)

عنوان درس: ارزیابی جامع سلامت سالمندان
فراگیران: دانشجویان کارشناسی ارشد سلامت سالمندی - ترم ۳
زمان ارائه: نیمسال ۴۰۳ - ۱۴۰۲
تعداد واحد: ۱/۵ واحد نظری (۲۴ ساعت) / ۰/۵ واحد کارآموزی (۲۶ ساعت)
پیش نیاز: مبانی سالمندشناسی
مدرس: آقای دکتر عجم

شرح درس:

ارزیابی جامع وضعیت سلامت بر مبنای توانایی ها، ضعفها، و آسیب پذیری های بلقوه یا بلفعال در سالمندان اساس هر گونه برنامه ریزی مراقبتی را تشکیل می دهد. از آنجا که تغییرات جسمانی، شناختی و روانشناختی سالمندان و در بسیاری از موارد وجود همزمان مشکلات و بیماریهای مختلف در آنان، شرایط متفاوتی را در آنان در مقایسه با سایر گروه های جمعیتی ایجاد میکند ک این شرایط بایستی در ارزیابی و برنامه ریزی مراقبت مورد توجه قرار گیرند. همچنین شرایط مذکور بر طراحی مراقبت هماهنگ و ادغام یافته با رویکرد تیمی چند-رشته ای برای به حداکثر رساندن سلامت و بهزیستی سالمندان دلالت می نماید. در این درس دانشجویان با ارزیابی جامع سالمندی و روشهای انجام آن آشنا خواهند شد.

همچنین با توجه به اینکه سالمندان گروه متنوع با نیازهای مختلف مراقبتی میباشند. جهت حفظ آنان در جامعه و جلوگیری از انتقال آنان به مراکز نگهداری شبانه روزی، مدا های بسیار زیاد مراقبتی در دنیا وجود دارد که آشنایی با آن برای دانشجویان بسیار ضروری میباشد. هماهنگی در مدیریت سطوح خرد و میانی (شامل مشارکت در مدیریت و رهبری تیم مراقبتهای سالمندی، ارائه خدمت در مراکز مراقبتهای سالمندی و مهارتهای کار تیمی با سایر واحدها در حوزه های ستادی مراکز بهداشت و سازمان بهزیستی) جزء نقش ها و وظایف مهم دانش آموختگان کارشناسی ارشد سلامت سالمندی محسوب می شود. در این راستا، درس حاضر برای توسعه دانش و نگرش های اساسی در این حیطه طرح ریزی شده است.

هدف کلی:

یادگیری اصول و روشهای ارزیابی جامع سالمندان شامل سنجش توانایی ها، ضعف ها، و آسیب پذیری در ابعاد مختلف جسمی، فیزیکی، شناختی، روانی، معنوی و اجتماعی و کسب آمادگی برای برنامه ریزی و ارائه ی مراقبت های جامع نگر متناسب با نتایج ارزیابی جامع.

اهداف ویژه:

در پایان این دوره از دانشجو انتظار می رود در بخش نظری:

- ۱- اهمیت اخذ شرح حال و اصول ارتباط با سالمند را توضیح دهد.
- ۲- اهمیت و ضرورت ارزیابی جامع سالمندی (CGA) و اصول را ارزیابی جامع سالمندی (CGA) سالمندان را شرح دهد.
- ۳- ارزیابی اختلالات شایع دوران سالمندی شامل تغذیه، بی اختیاری ادرار و مدفوع، تعادل و راه رفتن، زمین خوردن، خواب، درد و افسردگی را توضیح دهد.
- ۴- ارزیابی اختلالات شایع دوران سالمندی شامل اختلالات شنوایی، بینایی، لامسه، دهان و دندان، زخم بستر، ارزیابی قبل، حین و بعد از عمل جراحی، یبوست و دلیریوم را توضیح دهد.
- ۵- تعریف فرتوتی (frailty)، مکانیسم های ایجاد آن، پیشگیری از فرتوتی، ابزارها و روش های تشخیص فرتوتی را شرح دهد.
- ۶- مدل های مراقبت از سالمندان شامل مراقبت های مبتنی بر جامعه Community-based Services and Support. مراقبت در منزل Home care، مراقبت در مراکز مسکونی اقامتی Residential housing.
- ۷- مراقبت در خانه سالمندان Nursing home care، مراقبت فرجه ای کوتاه مدت Repite care.
- ۸- مراقبت تسکینی Pallitive care و مراقبت از سالمندان مبتلا به سرطان و بیماری های صعب العلاج Hospice.

- ۹- مراقبت طولانی مدت سالمندان مبتلا به آلزایمر و دمانس Dementia center، مراقبت در بیمارستان Geriatric hospital و مراقبت بیمارستانی در منزل Hospital at home شرح دهد.
- ۱۰- اهمیت و جایگاه خانواده و فرد مراقب در مراقبت از سالمندان را توضیح دهد.
- ۱۱- مراقبت از سالمندان در حوادث و بلایای طبیعی را شرح دهد.
- ۱۲- تغییرات شاخص های آزمایشگاهی و پاراکلینیکی در سالمندی را شرح دهد.

روش تدریس:

سخنرانی و بحث گروهی، نمایش فیلم، سخنرانی و پرسش و پاسخ و با تاکید روی دانشجو محوری توسط استاد و دانشجویان برگزار می شود.

وسایل کمک آموزشی: کامپیوتر، دیتا پروژکتور، وایت بورد، ماژیک

وظایف و تکالیف دانشجو:

- ۱- دانشجویان بایستی بطور مرتب و منظم در جلسات آموزش حضور داشته و غیبت نداشته باشند.
- ۲- انتظار می رود دانشجویان با مطالعه منابع با آمادگی قبلی در کلاس حضور یابند تا با شرکت در بحث تجربیات خود را در اختیار دیگران قرار داده و متقابلاً از دانش و تجربیات دیگران استفاده نمایند.
- ۳- برای انجام تکالیف خود از منابع جدید، مقالات و دانش به روز استفاده نمایند.
- ۴- هر یک از دانشجویان یک موضوع از موضوعات کلاسی را با هماهنگی استاد انتخاب نموده و با استفاده از منابع جدید و مقالات مرتبط مطالب را گردآوری و در کلاس درس ارائه نماید.
- ۵- دانشجویان موظفند حداقل یک هفته قبل از ارائه فایل الکترونیک خود را در قالب پاورپوینت به مدرس ارائه و بازخورد لازم را قبل از ارائه دریافت نماید در غیر این صورت جلسه ارائه برگزار نخواهد شد.

ایمیل مدرس جهت ارسال فایل ارائه: moallef@gmail.com

ارزشیابی دانشجو:

- حضور منظم و فعال در کلاس ۱۰٪
- ارائه سمینار بر اساس موضوعات مرتبط ۴۰٪
- امتحان پایان ترم ۵۰٪

منابع مطالعه:

منابع معرفی شده در کوریکولوم
کتاب، مقالات و سایت های معتبر علمی مربوط به بررسی سلامت سالمندان

(جدول زمان بندی ارائه جلسات)

ارائه کننده (گان)	عنوان	تاریخ	هفته
مدرسین - دانشجویان	برقراری ارتباط اطمینان از داشتن پیشنیازها _ جایابی _ تعیین و تبیین اهداف اهمیت بررسی و شناخت وضعیت سلامت سالمند اصول مصاحبه و اخذ شرح حال از سالمند و خانواده		اول
دکتر عجم	اهمیت و ضرورت ارزیابی جامع سالمندی (CGA) و اصول را ارزیابی جامع سالمندی (CGA)		دوم
دکتر عجم	ارزیابی اختلالات شایع دوران سالمندی شامل تغذیه، بی اختیاری ادرار و مدفوع، تعادل و راه رفتن، زمین خوردن، اختلال شناختی و افسردگی		سوم
	ارزیابی اختلالات شایع دوران سالمندی شامل اختلالات شنوایی، بینایی، لامسه، دهان و دندان، زخم بستر، ارزیابی قبل، حین و بعد از عمل جراحی، یبوست و دلیریوم، درد و خواب		چهارم
دکتر عجم	تعریف فرتوتی (frailty)، مکانیسم های ایجاد آن، پیشگیری از فرتوتی، ابزارها و روش های تشخیص فرتوتی		پنجم
	مدل های مراقبت از سالمندان شامل مراقبت های مبتنی بر جامعه Community-based Services and Support، مراقبت در منزل Home care، مراقبت در مراکز مسکونی Residential housing اقامتی		ششم
	مراقبت در خانه سالمندان Nursing home care، مراقبت فرجه ای کوتاه مدت Repite ،care		هفتم
دکتر عجم	مراقبت تسکینی Pallitive care و مراقبت از سالمندان مبتلا به سرطان و بیماری های صعب العلاج Hospice.		هشتم
	مراقبت طولانی مدت سالمندان مبتلا به آلزایمر و دمانس Dementia center، مراقبت در بیمارستان Geriatric hospital و مراقبت بیمارستانی در منزل Hospital at home		نهم
	اهمیت و جایگاه خانواده و فرد مراقب در مراقبت از سالمندان		دهم
	مراقبت از سالمندان در حوادث و بلایای طبیعی		یازدهم
دکتر قربانی	تغییرات شاخص های آزمایشگاهی و پاراکلینیکی در سالمندی		دوازدهم